

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut
Põhjamaade Ministrite Nõukogu infobüroo

PROSTITUTSIOON EESTIS

Noortega töötajate hoiakud ja hinnangud

Koostanud: Helve Kase

Tallinn. 2002.

Sisukord

Sissejuhatus.	Lk. 3
Naiste prostitutsioonil on määravateks teguriteks narkootikumid, raske majanduslik olukord ja sotsiaalne tõrjutus.	4
Prostitutsiooniga kaasnevad narkomaania, suguhaigused, AIDS ja organiseeritud kuritegevuse kasv.	7
Prostitutsiooni peetakse tõsiseks probleemiks, kuid puudub arusaam, kuidas sellega edasi tegeleda.	9
Kokkuvõte.	11
Lisa. Abimaterjal prostitutsiooni ennetamiseks.	14

Sissejuhatus

2002 aasta septembris - oktoobris korraldas Eesti Naisuurimus- ja Teabekeskus koostöös Põhjamaade Ministrite Nõukogu infobürooga kolm seminari prostitutsiooni ja naistekaubanduse ennetamiseks. Seminarid leidsid aset Tallinnas, Pärnus ja Jõhvis. Koolitused olid suunatud noortega töötavatele spetsialistidele – pedagoogidele, psühholoogidele, kutsenõustajatele, huvijuhtidele, sotsiaaltöötajatele, politseinikele, kes oma töös igapäevaselt mõjutavad ja kujundavad noorte inimeste maailmapilti. Küsitluses osales ühtekokku 53 inimest üle kogu Eesti. Seminari avapäeval viidi koolitavate seas läbi ankeetküsitlus, mille teemadeks olid prostitutsioon ja sellega kaasnevad sotsiaalsed probleemid. Soovisime mõõta noortega töötavate inimeste arusaamu, hoiakuid ja suhtumist prostitutsiooni enne, kui nad polnud läbinud spetsiaalset koolitust.

TABEL 1. Seminaridest osavõtnute üldiseloostus.

Sugu	%	Rahvus	%
• Naine	94	• Eestlane	90
• Mees	6	• Mitte-eestlane	10
Kokku: 100		Kokku: 100	
Vanus	%	Perekonnaseis	%
• Kuni 20 aastat	20	• Abielus	20
• 21 – 30 aastat	44	• Vabaabielus	16
• 31 – 40 aastat	16	• Vallaline	57
• 41 – 50 aastat	10	• Lahutatud	5
• üle 50 aasta	10	• Lesk	-
Kokku: 100		Kokku: 100	
Haridus	%		
• Põhiharidus	3		
• Kutseharidus (ilma keskhariduseta)	-		
• Keskharidus	23		
• Keskeriharidus (kolledž, tehnikum)	23		
• Kõrgharidus (tehnilise kallakuga)	3		
• Kõrgharidus (humanitaarse kallakuga)	48		
• Teaduslik kraad	-		
Kokku: 100			

Ankeedis palusime vastajatel hinnata prostitutsiooni tekkepõhjuseid ja võimalusi probleemi lahendamiseks:

- Miks noor naine valib prostituudi ameti? Millised on need määravad tegurid, mis põhjustavad naiste prostitutsiooni?
- Kuidas tuleks suhtuda prostituutidesse, kas neid tuleks käsitleda ühiskonna ohvrite või pigem häbiplekina, mis kahjustab Eesti imidžit?
- Kas ja kuidas seonduvad prostitutsiooniga ühiskonnas levinud väärtustunud väärtushinnangud ja sotsiaalsed probleemid?
- Kuidas tuleks suhtuda prostitutsiooni? Kas tegemist on ühiskonnaohtlikku väärnähtuse või ajaloolise paratamatusega?
- Kuidas võiks Eesti riik tulevikus prostitutsiooniprobleemi reguleerida?

Küsitluse eesmärgiks oli selgitada noorsootöötajate hinnanguid prostitutsiooni levikust Eestis:

1. Miks noortega töötajate hinnangul tüdrukud prostituutideks hakkavad? Kas see on nende vaba valik, või on siin oma osa ühiskondlikel teguritel?
2. Kas prostitutsioon on Eesti jaoks probleem? Kas nähakse prostitutsiooni negatiivseid tagajärgi ühiskonnale?
3. Millist poliitikat prostitutsiooni suhtes pooldatakse? Mida Eesti riigilt oodatakse?

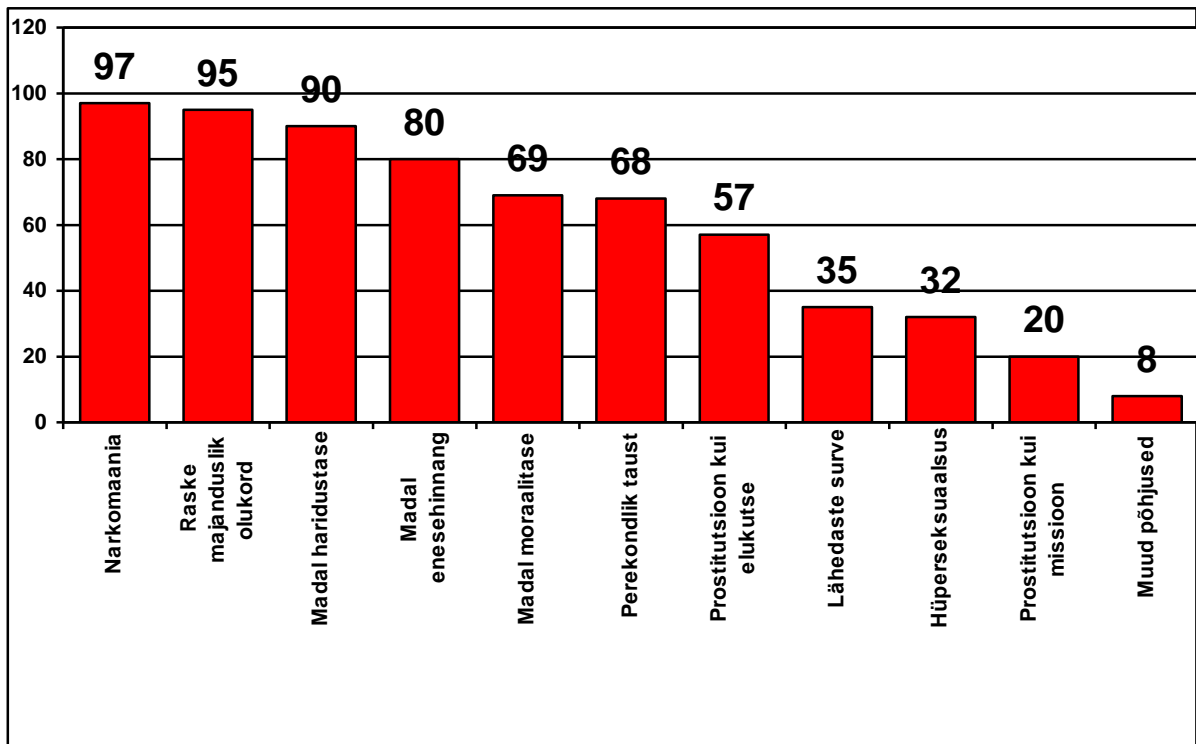
Küsitluse tulemused võimaldavad teatud määral hinnata noorsootöötajate seisukohti prostitutsiooni küsimuses Eestis tervikuna.

Naiste prostitutsioonil on määravateks teguriteks narkootikumid, raske majanduslik olukord ja sotsiaalne tõrjutus.

TABEL 2. Miks naine valib prostituudi ameti?

(Vastused skaalapunktile „see on oluline + määrav põhjus“ ja „see ei ole oluline põhjus“ %des)

	See on määrav või oluline	See ei ole oluline
1. Narkomaania , vajadus narkootikumide jaoks raha hankida	97	3
2. Raske majanduslik olukord , pole võimalik saada teistsugust või tasuvat tööd	95	5
3. Madal haridustase , soovimatus või võimaluste puudumine õppida ja ennast arendada	90	10
4. Madal enesehinnang , naised, kes ei väärtusta ennast ja arvavad, et nad ei kõlba millekski muuks	80	20
5. Madal moraalitase , moraalselt rikunud naised	69	30
6. Perekondlik taust , naised, kes pärinevad asotsiaalsetest oludest, alkohoolikute peredest	68	28
7. Prostitutsioon kui elukutse . Suhtumine, et prostitutsioon on elukutse ja prostituut kompleksivaba naine, kes valib jõukohase, hästitasustatud töö	57	24
8. Lähedaste surve – abikaasa, elukaaslane sunnib töötama prostituudina	35	35
9. Hüperseksuaalsus , töö prostituudina võimaldab naisel rahuldada oma kõrgendatud seksuaalseid vajadusi	32	56
10. Prostitutsioon kui missioon . Väärarusaamad prostituudi ametist, kellel ühiskonnas täita oluline roll	20	55
11. Muud põhjused – naiivsed lootused ilusale elule, soov kogeda midagi uut, maksuvõlad jm	8	-

JOONIS 1. Prostitutsiooni põhjused.

Koolitusest osavõtjatel paluti hinnata erinevaid võimalikke põhjuseid, millel tõttu naisest võib saada prostituut.

Prostitutsiooni mõjutavad tegurid saab jagada kolme gruppi:

1. Sotsiaalsed tegurid. Esimese grupi moodustavad kõige suurema mõjujõuga tegurid, milliste tähtsust hindasid naise kujunemisel prostituudiks määravaks või oluliseks enam kui 75% vastajatest. 97% vastajate hinnangul on kõige olulisemaks teguriks narkootikumid ja vajadus narkodoosi jaoks raha saada. Otsustavaks saab tihti ka raske majanduslik olukord, kui pole võimalik leida tööd. Naisel tuleb kuidagimoodi elatada ennast või lähedasi inimesi. Siin on küsimus lihtsalt ellujäämises ja prostitutsioonist saab nõ „viimane õlekõrs“, millest kinni haarata. Määravateks teguriteks on veel madal haridustase ja madal enesehinnang. Hariduse vähene väärtustamine, soovimatus või ka võimaluste puudumine oma isiksuse arendamiseks ja võimete väljaarendamiseks vähendab märgatavalt naise võimalusi leida teistsugust võimalust elatist teenida. Sama olulist rolli mängib siin ka madal enesehinnang: prostituut saab üldjuhul sellisest naisest, kes on veendunud, et ta ei kõlbagi millekski muuks ega väärigi paremat saatust. Kõik eelpoolkirjeldatud põhjused võib lühidalt koondada ühise nimetaja – sotsiaalne tõrjutus – alla.

2. Moraalsed tegurid. Teise grupi moodustavad tegurid, mida hindavad küllalt tähtsaks prostituudi kujunemisel 50 – 75% küsitletutest. Siia kuuluvad nihestunud väärtushinnangutest tulenevad tegurid, nagu naiste madal moraalitase ja nende perekondlik taust. Perekondliku tausta all on uuringus silmas peetud alkohoolikute või muude asotsiaalsete tunnustega peredest pärit naised. Madal moraalitase on küllaltki tinglik ja subjektiivne mõiste ning selle alla võivad kuuluda nii inimese moraalne rikutus kui ka inimese moraalne hävitamine, mis on toimunud temast sõltumata asjaoludel. Käsitledes seda mõistet antud viisil, võib siia paigutada ka need naised, kes on olnud seksuaalse vägivalla ohvrid kuid pole kunagi saanud professionaalset abi, et üleelatud rängast traumast välja tulla. Sellisel juhul on tegemist on hävitatud moraaliga isksusega, kelle hulk prostituutide seas on maailmas läbiviidud uuringute alusel väga kõrge.¹ Kolmandaks põhjuseks on suhtumine prostitutsiooni kui tavalisse töösse. Lähtuvalt sellisest mõttelaadist on prostitutsioon otseku kui elukutse, prostituut aga kompleksivaba naine, kes valib jõukohase, hästitasustatud töö. Tihti on siin tegemist lihtsalt enesepettusega, et oma tegevust endale vastuvõetavamaks muuta.
3. Muud tegurid. Kolmanda grupi tegurid ei ole vastajate hinnangul otsustava tähtsusega prostitutsiooni levikul. Ligikaudu kolmandik peab siiski küllalt oluliseks lähedaste mõju ja võimalikku otsest survet naisele. Kuigi hüperseksuaalsus prostitutsiooni põhjusena asetub alles eelviimasele kohale, arvab kolmandik vastajatest, et ka see mängib naiste prostitutsioonil oma osa. Siin on lõivu makstud Eestis laialt levinud arusaamale, mille alusel prostituutideks lähevad naised, kes on seksuaalselt üliaktiivsed, ühendades nii öelda töö ja lõbu. Prostitutsiooniga seostuv on Eesti ühiskonnas veel lahti rääkimata. Seetõttu on kahtlemata raske mõista, et prostitutsioonil on vähe ühist seksuaalsusega ja pigem mõjub see naise seksuaalsusele hävitavalt. Viiendik vastajatest peab märkimisväärseks ühiskonnas kujundatud prostituudi kui missiooni kandja imidžit.

TABEL 3. Kuidas tuleks suhtuda prostituutidesse?

(Vastused skaalapunktile „täiesti + üldiselt nõus“ ja „üldiselt + üldse ei ole nõus“ %des)

	Täiesti + üldiselt nõus	Üldiselt + üldse ei ole nõus
1. Prostituut on ühiskonna ohver , kes teenib elatist talle ainsana kättesaadaval viisil	38	41
2. Prostituut on ühiskonna häbiplakk , neid peaks karmimalt kohtlema – näit. avalik häbistamine ajalehtedes kuni vanglakaristuseni	12	62
3. Prostituut on ühiskonnale vajalik , tema imidžit tuleks ühiskonna silmis parandada	7	40

¹ Reet Nurmi. Naistevastase vägivalla ja prostitutsiooni ennetuse programm. STAKES. Helsingi 2001.

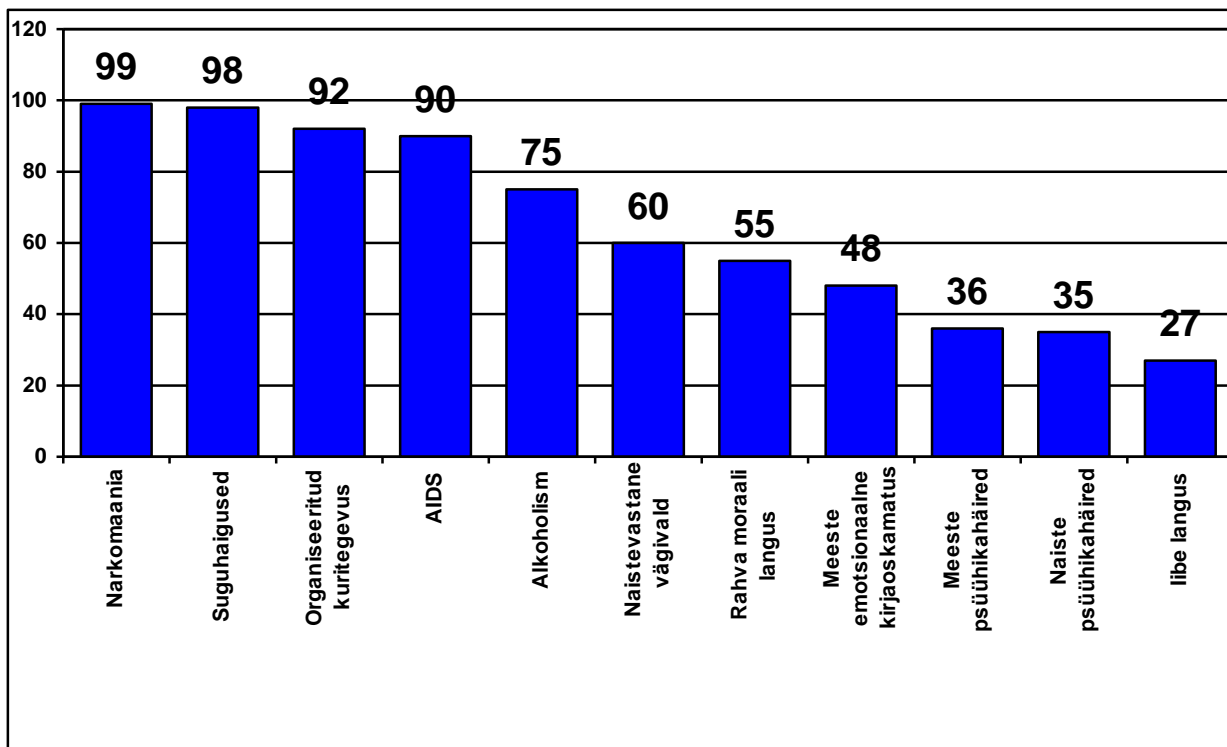
38% vastajatest suhtub prostituutidesse küllaltki mõistvalt ja kaastundlikult. Nad on seisukohal, et prostituut on ühiskonnast tulenevate sotsiaalsete tegurite ohver, kes teenib elatist talle ainsana võimalikul viisil. Ligikaudu samapalju on ka neid, kes ei nõustu käsitlema prostituuti ühiskonna ohvrina. Kuigi paljud pole nõus prostituuti ühiskonna ohvriks pidama, ei nähta nendes ka häbiplekki Eesti ühiskonnale. Valdav enamus ei soovi prostituute hukka mõista ega nõustu nende karistamisega.

Prostitutsiooniga kaasnevad narkomaania, suguhaigused, AIDS ja organiseeritud kuritegevuse kasv.

TABEL 4. Kas ja kuidas seonduvad prostitutsiooniga aljärgnevad väärnähtused?

(Vastused skaalapunktidele „väga + küllalt tihedalt seotud“ ja küllalt vähe + üldse ei ole seotud %des)

	Väga + küllalt tihedalt seotud	Küllalt vähe + üldse ei ole seotud
1. Narkomaania , selle levik prostituutide, aga ka klientide seas, lõbumaja kui narkourgas	99	-
2. Suguhaigused , nende võimalik levik pereliikmetele, tuttavatele	98	2
3. Organiseeritud kuritegevuse kasv , lõbumajad on maailma kontrolli all.	92	3
4. AIDS , HIV-viiruse võimalik levik mehe elukaaslasele, teistele partneritele	90	1
5. Alkoholism , selle levik prostituutide, aga ka klientide seas, lõbumaja kui joomaurgas	75	6
6. Naistevastane vägivald , meeste vägivaldsus nii prostituudi kui oma elukaaslase suhtes	60	20
7. Rahva morali langus , väärastunud väärtushinnangud	55	24
8. Meeste emotsionaalne kirjaoskamatus , võimetus sõlmida inimsuhteid	48	21
9. Meeste psüühikahäired – naistevihkamine. Ettekujutus, et kõik naised on libud (prostituut) või frigiidsed (oma elukaaslane)	36	38
10. Naiste psüühikahäired – naiste, abikaasade pettumine oma partnerites, alaväärsuskompleksid, häbi	35	34
11. libe langus , meeste eemaldumine oma elukaaslastest läbi abieluvälise seksuaalse rahulduse otsimise	27	42

JOONIS 2. Prostitutsiooni tagajärjed.

Noorsootöötajatel paluti anda oma hinnang prostitutsiooni võimalikele tagajärgedele. Tagajärjed võib jagada kolme gruppi:

1. Ühiskonnaohtlikud väärnähtused. Esimese grupi moodustavad prostitutsioonist tulenevad väärnähtused, mida tuleks liigitada kui ühiskonnale eriti ohtlikud. Selliseid sotsiaalseid probleeme on neli ja neid seostab otseselt prostitutsiooniga enam kui 75% küsitletutest. Ohunimekirja tipus asuvad narkomaania ja suguhaigused, millede levikut prostitutsiooni kaudu peavad iseenesestmõistetavaks kõik küsitluses osalenud. Organiseeritud kuritegevuse kasv ja HIV viiruse levik jäävad vaid pisut tahapoole. Neid seostab prostitutsiooniga enam kui 90%.
2. Moraali langus. Teise grupi ohutegureid hindab kõrgeks 50-75% küsitletutest. Siia kuulub meeste alkoholismi süvenemine ja levik läbi lõbumajade. Oluliseks peetakse ka naistevastase vägivalda kasvu meeste hulgas, kes ostes naisekeha, ostavad ühtlasi ka võimu naise üle ja võivad oma võimu karistamatult nautida. Prostitutsioon mõjutab noorsootöötajate arvates samuti olulisel määral ka rahva moraaltaset ja väärtushinnanguid.
3. Sugudevahelised suheteprobleemid. Kolmas tegurite grupp puudutab eelkõige mehe ja naise omavahelist suhtlemist. Siia kuuluvad oskamatus sõlmida emotsionaalset ja intiimset suhet, rikutud paarisuhted, kurnatud psüühika, illusioonide purunemine, lahutused ja iibe langus.

Prostitutsiooni peetakse tõsiseks probleemiks, kuid puudub arusaam, kuidas sellega edasi tegeleda.

Kas prostitutsioon kujutab endast Eesti riigi jaoks probleemi?

	%des
• Väga tõsine probleem	16
• Küllalt tõsine probleem	82
• Ei oska öelda	2
• Küllalt tähtsusetu probleem	-
• Ei ole probleem	-
Kokku:	100

Koolitusel osalenud noorsootöötajate ühene hinnang on, et prostitutsiooni näol on tegemist Eesti riigi jaoks tõsise probleemiga. 53 ankeetküsitlusele vastanu hulgas ei leidunud ainsatki inimest, kes oleks prostitutsiooni kui nähtuse ohtlikkust nii riigi kui kogu elanikkonna jaoks alahinnanud.

TABEL 5. Kuidas tuleks suhtuda prostitutsiooni?

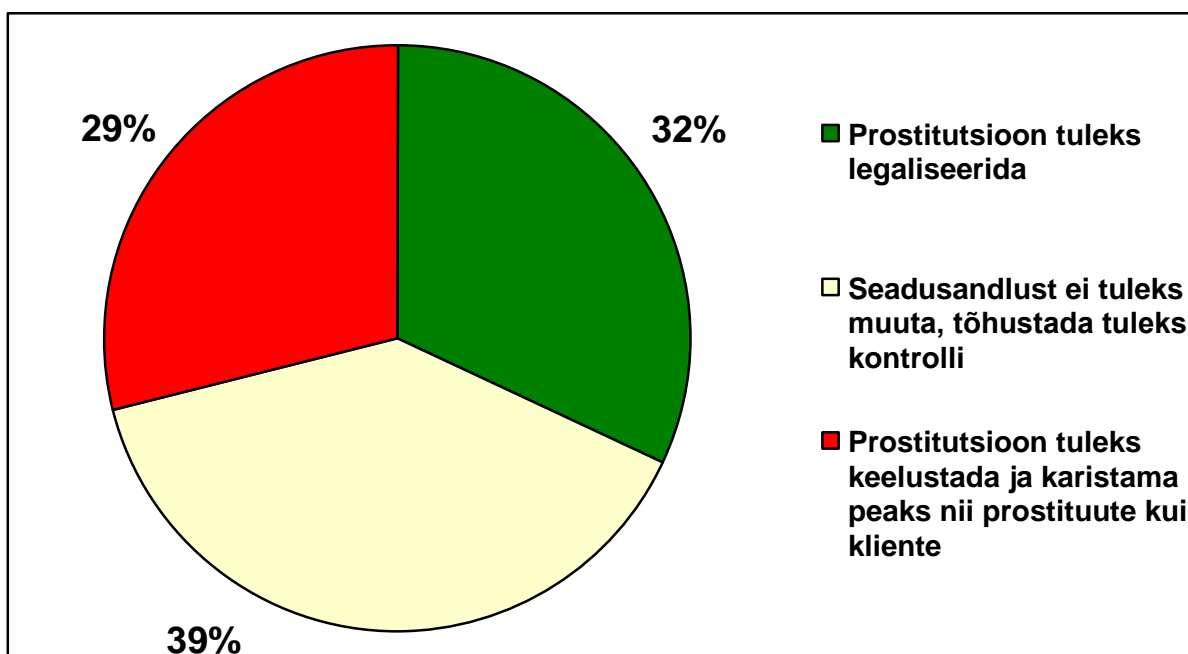
(Vastused skaalapunktile „täiesti + üldiselt nõus“ ja „üldiselt + üldse ei ole nõus“ %des)

	Täiesti + üldiselt nõus	Üldiselt + üldse ei ole nõus
1. Prostitutsioon on väärnähtus , millega kaasnevad paljud ühiskonnale ohtlikud probleemid. Sellega tuleb võidelda.	73	16
2. Prostitutsioon on igavene. See on alati olnud ja jääb. Sellega pole võimalik võidelda	70	26
3. Prostitutsioon on normaalne turumajanduslik nähtus – kus on nõudlus, seal on ka pakkumine. Sellega on mõttetu võidelda.	37	54

Küsimuses, kas prostitutsiooniga on võimalik võidelda või mitte, puudub selge arusaam. Valdav enamik peab prostitutsiooni ühiskonnaohtlikuks väärnähtuseks, millega kaasnevad teravad sotsiaalsed probleemid. Samavõrd toetatakse ka üldlevinud kujutelmale, mille järgi prostitutsioon on sama vana kui maailm ja sellega pole järelikult võimalik võidelda. Kolmandik peab prostitutsiooni turumajanduslikuks nähtuseks, mis reguleerub iseeneslikult vastavalt turul toimuvale st. senikaua kui mõnele tootele või teenusele on nõudlus, on ka pakkumine. Kui kaob nõudlus seksteenuste järele, kaob ka prostitutsioon. Pole ju mõtet pakkuda teenust, mida keegi osta ei taha. Prostitutsioon reguleerub vastavalt turul toimuvale ja sellega pole mõtet spetsiaalselt võidelda.

Kuidas teie arvates peaks Eesti riik prostitutsiooniprobleemi lahendama?

	%des
1. Legaliseerima, mis tähendaks, et Eesti riik saaks tulu prostitutsioonist laekuvate maksude näol	32
2. Kõik võiks jääda samaks, st teenuse ost ja müük on lubatud kuid keelatud vahendamine, riik peaks ainult tõhustama kontrolli ja tagama, et seadustest kinni peetakse	39
3. Peaks täiesti keelustama ja muutma karistatavaks mitte ainult seksuaalteenuste vahendamise vaid ka ostu ja müügi	29
Kokku:	100

JOONIS 3. Prostitutsiooni reguleerimise võimalused.

Kuigi prostitutsiooni ohtlikkust tajutakse selgelt ja üheselt, puudub ühene ettekujutus, kuidas Eesti riik selle probleemiga edasi tegelema peaks. Hindamiseks oli välja pakutud kolm varianti. Erinevate võimalike lahendusteede pooldajad jagunesid kolme küllaltki võrdsesse gruppi.

Esimese ja kõige suurema grupi (39% vastajatest) moodustavad need, kelle arvates poleks vaja praegu kehtivat seadusandlust, mille kohaselt on keelatud seksteenuste vahendamine, muuta. Küll aga tuleb tõhustada kontrolli prostitutsiooni reguleerivate seaduste täitmise üle ja tagada nendest kinnipidamine.

Peaaegu võrdselt jagunevad kaks vastandliku arvamusega gruppi, kelle seisukohad teineteist täiesti välistavad. Veidi vähem kui kolmandik pooldab prostitutsiooni täielikku keelustamist. Selle grupi arvates peaks Eesti riik prostitutsiooniprobleemi efektiivselt

lahendamiseks keelustama ja muutma karistatavaks mitte ainult seksuaalteenuste vahendamise vaid ka seksiteenuse pakkumise ja samuti ostmise. Mis tähendab, et karistada tuleks nii prostituuti kui klienti.

Ligikaudu kolmandik vastajatest pooldas varianti, mille kohaselt tuleks prostitutsioon Eestis legaliseerida. Vastajad rõhutasid siin mitte niivõrd maksudest laekuva tulu kuivõrd kontrolli saavutamise olulisust prostitutsiooni üle.

Kokkuvõte.

Küsitluse tulemusel võib väita, et noorsootöötajad on üsnagi kursis teguritega, mis noori naisi prostitutsioonile tõukavad:

- Narkosõltuvus. Paljud tüdrukud tehakse eelnevalt narkomaanideks. Et narkootikumide jaoks raha saada, tuleb hakata prostituudiks. Isegi kui tüdruk enne narkootikumide ei tarvitanud, muutub ta lõbutüdrukuna varem või hiljem narkomaaniks. Enamus naisi ei suudaks seda tööd muidu lihtsalt teha. Eriti veel, kui kiusatus samas käeulatuses. On ju suurem osa lõbumaju ühtlasi ka narkourkad.
- Raske majanduslik olukord. Enamik prostituute on pärit nõ ääremaadelt: Kirde-Eestist ja teistest majanduslikult vähemarenenud piirkondadest, kus on kõrge tööpuudus. See tähendab, et naisena on neil veelgi raskem tööd leida.
- Vastutus pereliikmete eest. Naine võib hakata prostituudiks sel põhjusel, et ta on oma lapse või mõne teise pereliikme ainus ülalpidaja.
- Lähedaste inimeste surve. Esineb juhtumeid, kus mõni pereliige – isa või elukaaslane avaldab survet või sunnib naist prostitutsioonile.
- Madal haridustase. Soovimatus ja tihti ka võimaluste puudumine õppida ja ennast täiendada, mis oluliselt piirab naise väljavaateid leida tööd.
- Madal enesehinnang. Paljud prostituudid on lapsepõlves olnud seksuaalse vägivalda – intsesti või pedofiilia ohvrid. Valdav enamus nendest naistest ei ole mitte kunagi saanud professionaalset psühholoogilist abi. Nende naiste enesehinnang on hävitatud, nad arvavad, et ei väärigi paremat saatust, et mehe ja naise seksuaalsuhted ongi midagi räpast. Siit edasi prostitutsioonini on juba väga lühike samm.

Eestis ja mujal maailmas korraldatud uuringud toovad välja veel järgmiseid põhjusi:

- Unistused paremast elust. Uute prostituutide värbamisvõtete hulka kuulub tüdruku ilu ülistamine ja kerge teenistuse pakkumine. Mõjutamisel on olulisel kohal roosilised tulevikuperspektiivid, mis on tabavalt sõnastatud ühes populaarses laulus: “ma teen sinust staari ja näitleja”. Tüdrukutele antakse ka lootusi abieluks mõne rikka kliendiga. Paraku lõpetab suurem osa prostituutidest narkomaanina ja nende elu ainus õnnelik juhus on vältida AIDSi.
- Tüdrukute traditsiooniline ehk nõ soorolliline kasvatus. Esmapilgul kõige ebatõenäolisem põhjus kuid vaadelgem seda lähemalt. Patriarhaalse maailmapildi järgi on naise elueesmärk meest teenida ja teenindada, hoolitseda mehe olme ja seksuaalvahjaduste rahuldamise eest. Selisest mõtteviisist ei olegi prostitutsioonini väga suur samm. Kogu vahe on selles, et abielus naine peab seda tegema ainult ühe mehe – oma abikaasa heaks, prostituut kõigi meeste heaks. Mõlemad täidavad tegelikult nõ naise esmast ülesannet.

- Prostitutsiooni soosiv õhkkond. Prostituudile kujundatakse järjepidevalt ja sihiteadlikult positiivset imidžit. Prostituut on otsekui missiooni kandja, kelle elueesmärgiks on lohutada ja rahuldada kõiki mehi: „Helista mulle, kui oled üksi jäänud...“.

Eeltoodu põhjal on prostitutsiooni hakatud käsitlema naistevastase vägivalda ühe liigina. Veelgi enam – prostitutsiooni määratletakse isegi kui kaasaegset orjapidamist. Prostituut ongi tegelikkuses väga tihti orja staatuses. Tal on raske pääseda sutenööri käest seni, kuni tal on veel kaubanduslikku väärtust. Naisi seotakse omaniku külge rahaliselt, narkosõltuvuse, ähvarduste ja otsese vägivaldaga. Orjapidamise juurde kuulub lahutamatu osana orjakaubandus, et hankida töövõime kaotanud orjade asemele uusi ja nooremaid. Nii on ka prostitutsiooni otseseks tagajärjeks naistekaubandus. Arenenud riikides jääb üha vähemaks naise, kes teenivad elatist seksteenuse pakkumisega. Ka on prostituudina töötamise aeg üldjuhul väga lühike, 5 kuni 10 aastat. See tähendab, et seksbisnes vajab pidevalt värsket tööjõudu. Prostituutideks värvatakse postkommunistlikest ja arengumaadest välismaale töölesoovivaid naisi, paljusid neist pettuse ja vägivaldaga. Nii langeb Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooni hinnangul seksorjakaubanduse ohvriks aastas ligikaudu 500 Eestist pärit naist.

Prostitutsiooni on soodne pinnas kõige nõrgemate naiste gruppide seas, kelleks on vaesed; töötud; alaealised; kodakondsuseta vene rahvusest ja narkomaanid. Prostituudid alustavad tihti, olles veel alaealised. Paljud neist on tänavalapsed, kes tahvi šokolaadi eest valmis kõigeks. Kuna prostituudina töötamise aeg on lühike, vahetuvad pidevalt üha uued prostituutide põlvkonnad. Selline „töö“ jätab naise psüühikale, tihti ka füüsilisele tervisele jälje kogu eluks. Kui momendil on prostitutsiooniäris hõivatud 5 000 naist Eestis, lisaks veel välismaal prostituudina töötavad naised ja seksorjakaubanduse ohvrid, siis kes küll oskab öelda, kui palju eesti naisi iseseisvuse aastatel on prostitutsiooniäri hammasrataste vahelt läbi käinud? Kui palju neist suudab pärast tavaellu tagasi pöörduda, saada teistsugust tööd, luua täisväärtuslikku peret, kasvatada lastest terve psüühikaga, ühiskonnakõlbulikke kodanikke?

Noorsootöötajate küsitlus tõi välja ka rasked sotsiaalsed probleemid, mida seostatakse otseselt prostitutsiooniga:

- Narkomaania kiire võidukäik Eestis. Kuna enamus lõbumaju on ühtlasi narkourkad, on prostitutsioon üks olulisi narkomaania leviku allikaid.
- Suguhaigused, AIDSi plahvatulik levik. Eestis on Juri Kalikovi hinnangul 2 000 HIV positiivset prostituuti. Kuna iga kolmas klient ei kasuta kondoomi, on otseselt ohustatud nende meeste teised sekspartnerid kui ka seaduslikud abikaasad.
- Organiseeritud kuritegevuse kasv. Prostitutsioon on tihedalt seotud allilmaga. Prostitutsiooni näol on maailmas tegemist varimajanduse ühe kõige tulusama haruga mis narkootikumide ja relvade kõrval on allilma üks põhilisi tulutoojaid. Üha suurema kasumi saamiseks tuleb prostitutsiooni kõigi vahenditega kasvatada. Huvigrupid manipuleerivad osavalt ühiskondliku arvamusega. Nii esitatakse ka eesti meeste lõbumajas käimist kui elitaarse elulaadi osa. Naistele/abikaasadele sisendatakse aga, et seksiteenuse ostmine kuulub meheks olemise juurde, millega neil tuleb leppida.

- Suhte probleemid mehe ja naise vahel. Prostitutsioon ruineerib naise-abikaasa enesehinnangu, põhjustab abielupoolte võõrandumist, lõhub peresuhteid ja inimsuhteid, aidates sellega kaasa iibe langusele. Tasuliste seksteenuste ostmine kujundab meestes halvustavat suhtumist naistesse. Naises nähakse eelkõige mehe seksuaal- ja olmevajaduste rahuldajat, tarbeeset, kellel on ainult tarbimisväärtus – 300 krooni tund...

Kuigi noortega töötavad inimesed tajuvad prostitutsiooni ohtlikke tagajärgi kogu ühiskonnale, puudub neil selge nägemus, kuidas Eesti riik selle probleemiga edasi tegelema peaks. Arvamused jagunesid kolmeks. 39% pooldas seisukohta, et praegust seadusandlust pole vaja muuta. 32% toetas prostitutsiooni legaliseerimist, 29% pooldas nii klientide kui prostituutide karistamist. Vastandlikest arvamustest võib teha järelduse, et noorsootöötajad on vähe informeeritud prostitutsiooni reguleerimise võimalustest. Edaspidistes koolitustes tuleks ühe põhiküsimusena tutvustada erinevate riikide praktikaid prostitutsiooni reguleerimisel ja selgitada, millised ohtlikud tagajärjed kaasnevad prostitutsiooni legaliseerimisega.

LISA 1. Abimaterjal prostitutsiooni ennetamiseks.

Kui sulle tundub, et prostitutsioon on kõige lihtsam või isegi ainus võimalus elatise teenimiseks, siis...

- Tea, et seksbisness on tõeliselt karm ala ja prostitutsioon selle kõige raskem ning vähemprestiižne osa.
- Pea meeles: prostitutsioonil ei ole midagi ühist seksuaalvabadusega. Vaba inimene valib ise oma partneri, aja, koha ja talle sobiva seksuaalsuhtlemise viisi. Prostituudil see valik puudub.
- Ära arva, et sina oled olukorra peremees. Kes maksab, see tellib muusika! Ostes õiguse tüdruku kehale, ostab mees tegelikult võimu naise üle. Sind võidakse mõnitada, peksta, vägistada. Politsei hinnangul on iga teine prostituut füüsilise või seksuaalse vägivalla ohver.
- Arvesta suguhaiguste ja Aidsi võimalusega. Iga teine prostituut on HIV viiruse kandja kuna kõik kliendid, eriti vanema põlvkonna mehed pole harjunud ja ei soovi kasutada kaitsevahendeid.
- Mõttele sellele, et sul ei ole mingeid sotsiaalseid garantiisid (haigekassa kaart, tasustatud puhkus, amtiühingute toetus, riiklik pension) kuna sa ei maksa sotsiaalmaksu. Sa võid jääda haigeks ja kindlasti jääd vanaks.
- Ära ehita õhulosse suurte rahadega, mida saama hakkad. Sinu teenitud rahast läheb lõviosa sutenööri või bordelliomaniku taskusse.
- Unusta oma unistused. Harju mõttega, et oled asi, keda tarbitakse ja kellel puudub õigus otsustada oma elu ja oma keha üle.
- Viska nurka oma tulevikuplaanid. Prostituudina töötamise aeg on väga lühike, 5-10 aastat. Pensionipiiriks on 30 eluaastat. Selles vanuses on sul veelgi raskem kui praegu ilma hea hariduseta leida mingisugust tööd.
- Äa usu, kui sulle lubatakse prostituudina töötades ilusat ja põnevat elu või isegi abielu mõne rikka kliendiga. Rikkad ja edukad „üürivad“ sind harva pikemaks ajaks.
- Ära looda, et sa võid prostituudina töötamisele lõpu teha, millal aga soovid. See võib osutuda võimatuks seni, kuni sa veel sutenöörile raha sisse tood.
- Tahad lõpetada narkomaanina? Selleks on loodud kõik võimalused kuna enamus lõbumaju on täis narkootikume.
- Kindel on üks, sul saab olema väga raske pärast prostitutsioonile lõpu tegemist tavaellu tagasi pöörduda, luua perekonda ja tunda ennast täisväärtusliku ühiskonna liikmena.